

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՓԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՑԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 232 ՃՈՒՄԱ ԷՐԹԷՍԻ

ԻԻՉԻՆՃԻԻ ՍԷՆԷ

13 ՄԱՅԻՍ 1872

Սէտայը Հաղորդէ չիմտիլիք հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնչէնպիզ վէ Ճուճատ էրթէսի կիւնլէրի քէպիր նիւսիւէ իլէ նէշը օլունանագ . Ղաղէթանըն Ապօնաթը Սէնէվի 6 . Սալը այլըղը 3 պուշուդ վէ իւշ այլըղը 2 մէճիտլէ վէ պէհէր նիւսիւէսի 10 փարա տըր : Թաղալար իչիւն բօսթա իւնրէթի զամմ օլունուր : Ապօնաթըն Թարիխի պէհէր այլըն պիրիւտէն եսիստ օն պէչիւտէն իթիպար օլունանագ տըր : Ղաղէթալա տէրճ օլունանագ իչիւն կէստէրիլէճէք էվրագ վէ մէքիւթիպ Ղալաթատա էրմէնի Գիլիսէսի սօգաղընտա Ն . 19 իլէ մուրագղամ Սէտայը Հաղորդէթ մաթպատարնա իրսալ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իլք տէֆա 100 փարա , իքիւնճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշըլիթ իչիւն այլընա բաղալըղ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 13 ՄԱՅԻՍ

Պունտան պէօլէ Հասունիսթ Անթի հասունիսթ լաֆլարընը զաղէթամըզտա իսթիմալ էթմէյէճէյիլ, չիւնքի Հասուն էֆէնտի զաթէն ճիւմանի բաթրիքիլ . յիւտէն իսթիֆա էթմիլ վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ Թարաֆընտան տախի պա էմըլ ալի շու իսթիֆասը Թաստիք գըլընմըշ տըր :

Իմոթի Անթիհասունիսթ եէրինէ մուլալիֆլէրիմիլ Եալիստ Գիլիսէյէ սէրքէշ կիւրուհի տէյի գուլլանաճաղըզ, վէ Հասունիսթ եէրինէ էրմէնի Գաթիլիք միլլէթի տէյի իսթիմալ օլունանագ տըր :

(Թաղալար Մէմուր, Դուլ Սէր) :

ԻՆՍԱՆ, ՄԷՉԼԷՊ ՎԷ ՄԷՏԷՆԷՑԷԹ

Աղիղիմ, շու պէնտիմի պիր աղտըզ . զաթլա օգու, վէ էկէրչի էֆքեարըմտա սէվճ ու խաթա վար իսէ եա ճէրհ էթ , վէ եալիստ հագգ ու սէվապընը միւշահէ . տէ էտէրսէն Թահսին էթտիլինի իսթէմէզսէմ տէ , զապուլ էթտիլինի պէյան էթ : Պահարմըլ ֆէյլէսօֆի տիր , պունու տէմէմէ պաղը սէպուգմէղաղ ֆէյլէսօֆ . լէրինէ վէրիլէն սըֆէթի իլէ պիրտէն պիւրէ պէնի տէ միւթթասըֆ էթմէյէսին , էհլը ինսաֆ օլան քիմսէ Թէհաքիւմտէն էվլէլ, Թէտգիգաթը լաղըմէ վէ վաճի . պէի պատ էլ իճրա միւղմէրի զամիրինի ալէնէն Թէֆէվլուհէ գալըղըն :

Էկէր պու գաիտէի մէֆրուզէի ինսանիյէյէ ըիայէթ օլմազսա , էրէֆը մալուգ օլան պէնի պէշէրի հայվանաթը սայիրէտէն նասըլ Թէֆրիգ ու Թէմէիլ

էթմէյիլիլ : Վէլէտը ինսան , իւրղաթը ապիյէսինճէ Թապէն մէտէնի օլտուղու կիպի , հէր պիր ֆիլիլաթընտա քեանուլի տէլունինտէ մէրքիւլ օլան հաքիմի առա . լէթթէֆհիմտէն ճէվաղ իսթիտալընա , վէ անըն հիւքմ ու գարարընա Թապի վէ միւթիւ օլմասը պէհէմէհալ միւքթէղիա . Թը ինսանիյէտէն օլտուղու տէրքեար տըր :

Ինսան պիթթապ մէտէնի տիր տէտիրք , պու գաղիյէնին սըհհէթինի իսպաթ էթմէք իչիւն տէլալիլի միւսալիթէնին իյրառընա հաճէթ կէօրմէյիլ , զիրա Թապի օլան պիր խուսուսու էտիլէ իլէ իսպաթ էթմէք , ինսանը ինսանլը . տայրէսինտէն չըդարմագ տէմէք տիր : Ֆիլվաղը ինսան աղլ ու զէքեասը վասէթասը իլէ հայվանաթը զայրը նաթըղէտէն միւթէֆէրիք օլտուղու կիպի , եէկաիկէրինին գուվլէի աղլիյէսի տախի պիր մէրմէրքէզտէ օլմատըղընտան , պիրի պիրինտէն Թէֆէրիւք օլունմագտա , եանի , քիմի ֆագիր ու հաքիր , քիմի տէ ֆախիր վէ հաքիմ օլա կէլմիլ տիր , ֆագաթ պու ճիւմէլ քեաֆֆէսի տէ Թապէն մէյալ օլտուղարը խուսուսաթտա հէմէֆքեար տըր : Եէօլէ քի էֆրատը պէշէրտէն հէր ֆէրտ ումուր վէ խուսուսաթը ինթիեալիյէսինտէ վէ ֆէվլ ու նէճաթըն իսթիհսա . լինտէ պէզլը մագտէրէթ վէ սարֆը միքնէթ էյլէմէյիլ ֆէրիլէի զիմմէթ առա իտիւպ , մահզա պունուն իչիւն կէճէ կիւն . տիւզ չալըղը չապալար , Հայվանաթտա տախի պու զայրէթ վար իսէ տէ , անլէր աղվաթը եէվլիյէլէրինի էլէ կէթիրտիք . տէն սօնրա միւսթագպէլի ապա տիւչիւն . մէյէ Թապէն ապա հիւքմ օլունմամըշ տըրլար :

Ինսանըն , հալը հաղըրտան միւսթագ . պէլի ֆէհմ ու իարաք , վէ եալիստ ահալը մագիյէտէն վուգուաթը միւսթագ . պէլէյի մէհմա իմքեան իսթի տալէ գապիլիյէթի օլտուղու իչուն հալը հաղըրտան խօշնուտ օլմայըպ տայիմա միւսթագպէլի արղուլար , եանի եարընքի մէշագգաթըլ էօմիւ պու կիւնքի ըահաթըլ էօմիւր . տէն միւրաճճալ Թութուլուեօր , պու իսէ խաեալի Թէֆէքիւրաթլէ , Թագլիլը մէշագգաթ վէ Թէզալլիւմաթ մագսէսինէ միւսթէնի իսէ տէ , պու հալ միւթէսիլ . սիլէն պէօլէճէ տէվամ էտիպ իլէրի կիթ . տիրքճէ մէնղիլը մագսուտ տախի սայէ կիպի իլէրլէր , վէ անը Թէագգիւպ էտէ էտէ իչլէ ինսան սահիլը մէղաքէ վասլ օլուպ օրատա գուվլէի խամսէի զահիրէնին վէ քեաֆֆէի Թէմայիլաթը ինսանիյէնին արթըզ հիւքմիւ գալմայըպ վիւճուտու իֆնա , վէ ըուհու իսէ կէլտիյի մահալէ իրճա օլուր :

Շու Թաֆսիլաթտէն միւրատ , ինսանըն պիթթապ մէտէնիյէթէ մայիլ օլտուղունու վէ անըն իսթիհսալի իչուն սախիթէ Թարիգէ սիւլիւք էյլէտիլինի անլաթմագ տըր էֆքեարըմըլ :

Ինսանլար իւշ գըսմա միւնգասըմ օլուպ , եանի մէտէնի , պէտէվի վէ վահչի սըֆէթլէրի իլէ միւթթասըֆ օլմուշլար իսէ տէ , պու իւշ գըսըմ տախի սուվէրը ատիտէ իլէ ագսամը միւթէատաիտէյէ միւնգասըմ օլտուղու ինտ էլ ուգէլա պիւրունը Թարիֆ տիր : Եանի պիր պէլտէնին մէտէնիյէթի իլէ տիկէրին մէտէնիյէթի , վէ քէզա պէտէվիյէթի իլէ վահչիյէթի պիրպիրինտէն վէք չօգ ֆէրզիլ տիրլէր :

Մէտէնի տէմէք չէհիլի տէմէք տիր , պէտէվի տէ խայիմէնիլին օլան աղվամտան

իպարէթ օլուպ, վահանի տէտիյիմիզ տա-
խի սըյա ու չիքեար իլէ պէ եապանտա
իմարը վաղթ էտէնէր տիր :

Պիզ սաատէթի հալիմիզի մէտէնի-
յէթտէ արարըզ, զերա մէտէնիյիզ տէյի
էօյիւնիւրիւզ, լաքին ինճէտէն ինճէյէ
միւլահաղա վէ միւթալաա էյէտիյիմիզ
հալտէ չու լուղէթի սուի իսթիմալ էթ-
տիյիմիզ անիտէ զահիրէ իւրաճ օլուր :

Զիրա էկէրչի ինսան չու մուվազգաթ
էօմիւնտէ ազ չօգ իսթիրահաթլա էօմի
կիւզար օլմագ իսթէրսէ, մէտէնի օլմալը
տըր իթիգաթընտա օլտուղու մուզտան էօյ-
լէճէ տէ վազ վէրիւրիւզ, ֆագաթ չու պի-
զիմ պիլտիյիմիզ մէտէնիյէթտէ աճապա
հանկը քիմսէ ազ չօգ ըահաթլըզ եիւզիւ-
նիւ կէօրմիւլ տիր :

Մէկէրչի մէտէնիյէթ տէտիյիմիզ մէ-
նաֆիի ումումիյէի մէնֆաթը զաթիյէ-
յէ հիպա էթմէքմի անլալընտօր, եօխա
հէմճինս օլան էֆրատը պէշէրի եէկտիկէ-
րինէ գաթիլ թային օլունմալընմը էմր
էտիյօր : Եու իֆթիխար էթտիյիմիզ պու-
կիւնքի մէտէնիյէթ, պէտէվիյէթտէն պիր
քաշ մէթէպէ տուն պիր հալտէ պուլուն-
տուղունու իսպաթ էթմէք իչիւն փէք տա-
դիգ միւլահաղալա միւլթաճ տէյիլ տիր :
Թաֆսիլթլա օգուլանլարըմըլը թասաի
էթմէյէթմ, վէ փէք ուզաղա վարըպ դիհն
եօրմալարմ, պիրա իլէրլէտիքճէ նիհայէ-
թինէ վարմազսըլըն եարը եօլտա գալա-
ճաղըմըլ տէրքեար տըր : Հէր պիր շէյ
իսթիրա վէ իճաւ օլմագսըլըն չօղարա
մահալ վէ զայրը միւլթին կէօրմիւլիւր,
լաքին փէրտէի խաֆատէն զահիրէ իւրաճ
օլունտուղտա, զարայիպ նէվինտէն մա-
տուտ օլան պիր շէյին էսրարը օրթայա
չըզըպ, հէր քէս անընլէ իւլֆէթ փէյտա
էթմէյէ պալար, վէ մանղուրու ալէմտէ
էսկի էհէմիյէթինի զայպ էտէրէք, թահ-
թը թէհաթիւմէ վազ օլունուր :

Իչթէ պու կիւնքի կիւն մէտէնիյէթ
արգասընտան օլ գատար գօլտուղումու-
ղուն սէպէպի պիլմէտիյիմիզ պիր մատ-
տէյէ քէսպը ըթթըլա պիրլէ պէլքի սաա-
տէթի հալիմիզի անտէ պուլուրուլարղու-
տու տուր :

Պու արղու տուր պիզի մէշաղիլի
տիւնեթիյէյէ սէվգ էտէն, վէ գուլթը
լաիեթմուլթիմիզի էլէ կէթիւրմէք իչուն
կէօնակէօն պէհանէ իլէ պիր պիրիմիզի
րէնճիտէ էտէն :

Ինսանըն տայրէի ագլ ու զէքեասը
նէ գատար թէվի օլմուլ օլա օլ գատար
տա իսթիեհաճաթը լազըմէսի թէքէսսիւր
էտէճէյինտէն, պէհէմէհալ մէշղուլիյէթի
տախի օնա կէօրէ չօղալըր : Տէմէք օլուր
քի ինսան չու մէտէնիյէթտէ զամիրճէ վէ
պաթընճէ իսթիրահաթ էտէմէյիպ, զա-
հիրէն եէքտիկէրինէ «միւլթէրիհիմ» տէյէ-
րէք զարուրի կիւլէր եիւզ կէօթէրմէք-
տէ օլտուղու ըէվիլի հալտէն միւլթէպան
օլուր : Պիւայէն ալէյ չու սալթէ մէտէ-
նիյէթէ նէ իսմ վէրէճէյիմիզի շալըրըպ,
վէ եալընըլ իսմէն պիլտիյիմիզ մէտէնի-
յէթի ճիսմէն վէ սահիհէն պիրիւր կիպի

պիր պիրիմիզի չու տայրէյէ իսխալ էթ-
մէք արղուտունտայըլ :

Մէտէնիյէթլէ մէզհէպ պիրպիրի իլէ
գարտալ գըղգարտալ տըրլար, ինսան տա
անլէրին վալիտէսի տէյիլ իսէ թապէն մա-
յիլի օլտուղու միւլթէրէպ տիր : Մէտէնիյէթ
մէզհէպտէն մէրպուլթ վէ մէնուլթ օլուպիքի-
սի պիրլիքտէ օլմայընճա, թէքմիլ պիր ճիս-
մին հէյէթի կէօղէ կէօրմիւլմէք : Եանի,
ճան իլէ թէն եէկտիկէրինտէն իֆթիրագ
իլէ, ինսանըն հայաթը մէֆթէ թէպտիլ
օլտուղու կիպի, պունլար տա պիւայնի-
հի էօյլէճէ տիր :

Մէզհէպ օլմայընճա մէտէնիյէթ տա-
խի օլմալ : Ինսան, մէտէնիյէթի եալը-
նըլ մէզհէպ ու տիյանէթ տախիլինտէ
պուլապիլիւր, զիրա ինսանըն զամիրինի
միւլթէրիհի էտէն մէզհէպ օլմալըն, զա-
միր ըահաթ օլտուղու հալտէ վիճուտ տա-
խի չու իսթիրահաթա հիսսէտար օլաճաղը
տէրքեար տըր :

Հէր հանկը մէզհէպտէ պուլունուրսա
պուլունսուն, թապի օլտուղու մէզհէպին
ադայիտինէ միւլթի օլուպ, վաճիպաթը տի-
նիյէի միւլթին մէրթէպէ իճա էտէն քիմ-
սէնին լէհէսինտէ պիր մէսէրէթ ալամէ-
թի միւլահէտէ օլունուր քի, զամիրտէքի
մահալա վէ մէրքիւլ օլան մէսրուրիյէթին
զահիրի պիր նըշանը տըր :

Իչթէ անճագ պու հալտէ օլան քիմ-
սէլէրէ «սահիհ մէտէնի» սըֆաթը վէրի-
լէպիլիւ :

Ինսան, մէտէնիյէթի եալընըլ տի-
յանէթ տախիլինտէ պուլապիլիւր տէտիք,
զիրա էսաղը մէտէնիյէթ տուտ օլունան ա-
վամիրի անճագ օրատա թահիլ էտէր :
Եու պուլունտուղումուլ հալէ մէտէնիյէթ
սըֆաթըն վէրմէտէն թէրէտուիտէտէրսէք
մահալ էսաղը մէզքիւրէ իւզէրինէ մէպ-
նի օլմատըլը իչիւն տիր : Իչթէ պու սէ-
պէպտէն տիր քի, պու կիւն էն պէօյիւք
խապասաթա ճիւրաթ էտիպ, զանլը գա-
թիլ օլան քիմսէլէրի պիլէ գաթլէ սէզա
կէօրմէմէք իչիւն զարար վէրիւր, վէ եա-
րըն տա հէվայի նէվանիյէթիւլ իչիւն պին-
լէրճէ պիկիւնահըն եէտլէրինէ պիրէր սի-
լաճ վէրէքէք, պիրպիրինի գաթլէ էյլէմէ-
լէրի իչիւն սալթէ իսիմլէր, եանի օլ-
լում, պապամ, իյիտիմ, տէյէրէք պիշա-
րէլէրի թէշվիգ էտէրիլ :

Վէլհասըլ, ինսան սաուտէի հալէ մա-
լիք օլմագ վէ ինսանիյէթէ էլէք սուրէթ-
տէ եաշամագ իչիւն թապի պուլունտու-
ղու մէզհէպին ադաիտ ու ալամիրինէ սէր-
ֆիրու օլարագ իթթիպա էթմէլի, վէ հէր
պիր ֆիլիթաթընտա զամիրտէն ճէվազ
թալէպ էթմէլի, պիր լահէլիք թէլէլ-
զիւզաթ իչիւն փազարը ալէմտէ նամ ու
շանըն լէքէտար էթմէմէլի : Իչթէ օլ
վազըլթ ինսան սահիհէն մէտէնիյէթ սը-
ֆաթընտա մալիք օլուպ, չու ալէմը քէվի
ու ֆէսատտէ միւլթին մէրթէպէ սաատէ-
թէ նայիլ օլուր վէսսէլամ :

Պիր րոնէս կէօրմիւլ

Պու կէճէ ալէմը մանատէ, չիմէնզար
պիր մահալը ֆէրահֆէզատէ պուլունուպ,
պիր աղաճ կէօլկէսինտէ էլիմ անլըմա
գօյարագ միլլէթիմին հալը փիւրմէլալը
իւզէրինէ արիգ ու ամիզ միւլթալապէ
տալըլը ըտըմ : Փիշկիահը նազարըմտա
հէնուլ նէշվ ու նիւմա պուլմուլ չայիր
չիմէնլէրին հուպուպը պատը սէպատէն էմ-
վաճը տէրեա կիպի պիր պիրինէ թէլաթիւմ
վէ թէմայիլաթը, վէ հումում ու զուճու-
մու զիհնիյէի տաֆի, վէ ինսանէ հաեա-
թը թաղէ պալիշ էտիպ մէսէրէթիլինի միւ-
վէտաի օլան ճիւս ճիւս գուլարընտաղմաթ
ու թէրէնիւմաթը աալա զիհնիմէ հիւքմ
էթմէյիպ, չու հալտէ տուրուրէն, պիր
տէ պիրտէն պիրէ գարլըմա պիր պէյիւք
գափու քիւշաւ օլունուպ, սաղիր ու քէ-
պիր իքի պինէ եաղըն Մարգարէնին
կէօրտիլիւ գուրու քէմիլէր կիպի էօ-
թէյէ պէրիյէ սէրիլմիւլ պիհուլ ու խա-
մուլ պիր ճէմիյէթ կէօղիւմէ իլիշտի :
Զահիպ օլտուղում թէֆէքքիւրաթ վէ միւ-
թալաթ անիտէ զայիլ օլուպ, չու իզտի-
համա տօղու իլէրլէյիպ հալ ու հէյէթ-
լէրինէ նիկէրան օլմաղա պալաւտըմ :

Պունլար պիր հէյէթ ումուլիյէ թէշ-
քիլ էթմիւլ օլուպ, ֆապաթ իչլէրինտէն
փէք չօղարը Մինիթթօլարընըն սըրընա վէ
չու թէճէմիլլէրինին էսպապընտա ալեհա
օլմատըլլարընտան, սաքիթ ու սամիթ պիր
հալ իլէ պիրպիրինին եիւզլէրինէ պաղա
գալմագտա իտիլէր : Աճապա մահէր կիւ-
նիւ տէ ինսանլար պու հալտէ մի օլաճագ-
լար տէր իտիմ քէնտի քէնտիմէ : Եու սուս-
լուգ պիրազ վազըլթ տէվամ էթտիքտէն
սօնրա, պիր տէ Դատաւոր գըլըլըլ, ու-
ղուն սաղալըլ, գատ ու գամէթի եէրին-
տէ, ասաի պէրինի էլլինտէ, էթրաֆ ու
էքնաֆընտա օն իքիլէր հաղըր ու ամատէ օլ-
տուղու հալտէ կէլիպ թալթընտա գու-
ուտ էյլէտի :

Հուզլար պու արալըգ զանն էտէրսին
քի ճան ալարագ գըմըլտանմայա պալա-
յըպ իհթիրամաթը ֆայիդէ իպրազ իլէ
այաղա զըյամ էյլէտի : Եու հէյէթը միւ-
քէմմէլէտէն աճապա նէ հիւքմ սուտուր
էտէճէյինէ հէր քէս կիւլ ու հուլ տատէ
օլտուղու վազըլթ, պիր տէ էթթէտէն իւլ
տանն ճէլլատ պիր զաթըն եաղասընտան
թուլթուպ հուլուրա իհլար էտիպ մուհա-
քէմէյէ իպլթիտար օլունտու : Եահիտլէր
մէյտանա կէլիպ չու վէճ իլէ շահատէթ
էթմէյէ պալաւտըլար : «էֆէնտիմ, պու
զաթ գըրգ սէնտէ եալըլըլ օլան պիր
պինայը եըզըպ իւլ կիւնտէն եափապիլի-
րիմ իտտաասընտա կէղըր » տէտիքլէրին-
տէ, էթթէտէն սէսսիլ պիհուլթ օթուրան
էհալիտէն պիրի «մահապարտ է» պաղըր-
տըլընտա, ճիւմլէսի պիրտէն մահվ օլ-
տուն, օրթատան գալգսըն, բարձ ի մէնջ
պաղըրմայա պալաւտըլար :

Պունուն իւզլէրինէ հըրաֆտան քի-
թապլար էնտիլիլիպ, պատ էլ միւլթալա
միւլթէհիմ ատտ օլունան զաթտա պիր

ճիւրմ ու ճիւղնա թէպէտ յիշուին օրունայրայ ճէղանա սէզա օլմատըրընը Գատաւոր հէր նէ գատար թէֆէհհիւմ վէ թէեագգիւն էյլէտիւսէ տէ, նէ չարէ իզտիհամըն կէօ. զիւնէ իօշ կէօրիւնմէք իչուն իլամընը շու վէճհ իլէ եաղը վէրտի :

« Ոչ ինչ գտանեմ բիծ և աղտ յան. ցանաց յառնա յայտիկ, բայց 'ի շնորհու. կըս խուժ գուժ ամբոխիս այսորիկ ստիպ. եալ եմ տալ վճիռ մահապարտութեան ոչ ունին կարկառելով Ներքին մարգոյս » :

Պու հիւքմ իւզէրինէ հէր քէս մէսէր. րէթէ տիւշար օլմադտա իքէն, Գատաւոր տախի էլինի երգամադտա օլտուղու վա. գըթ պիրտէն պիրէ ույանտըմ :

Շու րույամըն մանատընը Մէճմուա իւշ կիւնտէն վէրէճէք տիր :

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Տէր Սաատէթ պանգասընըն (Պանգ. տը Գոնթանթիւնի) հիսսէլէրի իլան օ. լունտուղու իւզրէ, էվլէլէրի կիւնիւ պէյ ու ֆիւրուլթէ չըգարըմըն վէ իքի միլիօն լիրալը գատար հիսսէյէ միւշթէրի զու. հուր էթմիշ տիր :

— Գիւլիւք Չէքմէճէտէն Չաթալ. ճանա գատար միւլթէյո օլան տէմիր եօլ խաթթընըն կէչէն փաղար կիւնիւ րէսմի քիւշատը իճրա օլունուպ խաթթը մէզըրիւր իւզէրինտէն պիր գաթար տէմիր եօլարա. պալարը իչպու մէսաֆէյի էլլի տագիգէտէ գաթ էտէպիլմիշ տիր :

— Ճէնէրալ Իկնաթիէվ հազրէթէրի եօլա չըգմադտան էվլէլ Ֆէնէրաէ Բում բաթրիյի էֆէնտի հազրէթէրինէ պիր վիզիթա վէրմիշ տիր :

— Տէր Սաատէթ լիմանընտա պու. լունան Ինկիլիզ կէմիլէրի իւզէրինէ վազ օլունմուշ օլան վէրիկի պու տէֆա գալտը. ըլմըն տըր :

— Լըվանտ Հէրալտ զազէթասը պու տէֆա իւշ մահ միւտտէթլէ թաթիլ օլմուշ տուր :

— Կէչէնքի Նիւսիէմիզտէ պիլտիրտի. յիմիզ կիպի, Պուկար Եկպարզը բէնչէն. պիհ կիւնիւ Պալաթտա քեային Պուկար քիլիսէսինտէ պատարագ թագաթիս էյլէմիշ տիր :

— Երուսաղէմտէ Բրուսիալըրա պիր քիլիսէ ինչաըն իչուն Հիւքիւմէթը սէնիյէ թարաֆընտան իթա օլունան արա. զիտէն քիլիյէթլու ազչէ չըգըպմիւքէմ մէլ պիր քիլիսէ ինչաընա քիֆայէթ էթ. տիրքտէն սօնրա, խայլըճա տախի արթա. ճաղընը մահալինտէն վարիտ օլան խապէր. լէրտէն անլալըմըն տըր :

Մահալը մէզըրիւրտէ կէզէն թէվա. թուրլարա նազարէն, կէօյա Ալէմանեա ա. լիմէրի օրատա խազինէ մէտֆուն օլտու. զունու պիլտիրէրի իչուն Հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն օլ արազիյի իսթէմիլէր տիր :

— Իրանտա աճ վէ պիլարէկեանէ մուսվէնէթ էթմէք իւզրէ Ալէմանիա իմ. բէրաթորու Կիյոմ հազրէթէրի թարաֆըն.

տան օրայա 1300 ատէտ լիրա իրսալ օլուն. մուշ տուր :

— Կէչէն կիւն Լըվանթ Հէրալտ զա. զէթասը, մէսէլէրի միլիյէմիզ հազընտա Մէճմուա վէ Հազայիգին նէշը էթտիր. լէրի եալտն եանլըն հալատիլէրի քէնտի. սի այնէն տէրճ էյլէտիքտէն սօնրա, կէօ. յա քիլիսէլէրիմիզի ետիմիզտէն ալընմա. մասը իչուն գափուլարընը գալիճէ քիլիտ. լէմէյէ պիր գալ քահիպ մէմուր թայեին գըլընմըն օլունպ, միւլալիֆ կիրուհիմիզին եէտինէ կէչմէմէք իչիւն անախթարլարը տէնիզէ աթըլաճագ ըմըն գըլըլը տէրճ էյլէմիշ օլտուղու թիւրահաթը Ճէրիտէի հալատիստէն նազլէն Հազայիգ տախի էվ. վէլէրի կիւնքի զազէթասընտա ՀԱՎԱՏԻՍԱ. ԹԸ ՄԻԻՀԻՄՄԷ սըրասընա տէրճ ու իլան էյլէմիշ օլտուղունու կէօրտիւք, օգու. տուր վէ կիւլաիւք. լաքին ճէվապա սէ. զա կէօրմէտիր :

— Երուսաղէմ, Անթարիա վէ Գըպ. ըրա բաթրիլէրի Բում Բաթրիլիսանէսինին տալէթինէ իճապէթ էթմէյէրէք Տէր Սաատէթ կէլմէյէճէքլէրինի Լըվանթ Թայմըլ եաղընոր :

— Բուսնուգտա տախի խայլըտան պէրի եաղմուր եաղմատըղընտան էքիլէր գուրումագտա օլտուղու օրատան եաղը. եօրլար :

— Աւստրո-Մաճար սէֆիրի գոնթ, Լուտոյֆ ճէնապլէրի չալչէնպիհ կիւնիւ սէֆարէթիսանէ պիրինճի թէրճիւմանը իլէ Պապը Ալիյէ պիլ աղիմէ խարիճիյէ նա. զըրը փաշա հազրէթէրիլէ միւլաղաթ էթմիշ տիր :

— Պիր վազըթտան պէրու Եւրոպա. տա պուլունան էսպագ. Նաֆիա նաղըրը Տալուտ փաշա հազրէթէրի պաղը սուալ. լարա ճէվապ վէրմէք զըմնընտա Տէր Սա. առէթէ կէլմէլէրի իչուն վազը օլան էմ. րէ իթաաթ էթմէտիրէրի իչուն միւլիւր. լիք րիւթպէսինի իւզէրինտէն ալընարգ. տան մատա, մասըն տախի գաթ օլուն. մուշ տուր :

— Սօսիէթէ տը Գրէաի Աւստրո- Թիւրք պանգասընըն միւլէսաիլէրինտէն պիրի օլան Մ. Ֆլօրի կէչէն կիւն Վարնա թարիգի իլէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլունպ, Պիզանս լօգանթասընա էնմիշ տիր :

— Մէսմուլթա նազարէն Թրապիլզօն վալիսի նասպ ու թայեին օլունան Ղալիպ պէյ հազրէթէրի մէմուրիյէթինտէն իս. թիֆա էթմիշ տիր :

— Կէչէնտէ Զաթը Հազրէթը թաճիտա. ըր թարաֆընտան Պապը Ալիտէ իյրատ պուլրուլան նութըր Դահանէի զազէթա. սընտա տէրճիլէ, զէյլինտէ միլլէթը Օս. մանիւնան վէ ումուլի պէնտէկեան թարա. ֆընտան արզը ուպուտիլէթ էյլէմիշ օլան Հազայիգ զազէթասընըն միւտիրի նէզա. քէթ թէտպիրի միւսիւ Ֆիլիպէ (1) պու տէ. ֆա 300 լիրա իհսան օլունմուշ օլտուղու մա էլ մէմուլիլէ մէսմուլիլիզ օլմուշ

(1) Ֆիլիպ Լուլէթի Ֆրանսըզա իսմի խա. օլունպ, Երմէնիճէ ֆիլիպպոս թապիր օլունուր :

տուր : Մուսայիլէյհ միւսիւ Ֆիլիպ արզ էյլէտիլի շիւքրանիլէթի շու վէչհ իլէ խաթմը քէլամ էյլէմիշ տիր :

« Սէն սին պիլի ալա էտէն, միւլթալ վէ միւլթէսնա էտէն :

Սէն սին պիլի իհեա էտէն, պլինլէր եաշա Ապտուլ Աղիզ » :

Պէնտի աթիթանը կէրտուն
էյլանը Դահանէլէրի
Հազայիգ զազէթասը
Միւտիրի
Ֆիլիպ

Սօնրատան անլալըրընա նազարէն, շու պէշ եիւղ լիրանըն աալը ֆաղը օլմա. յըպ, ազիզի պուլունան Մէճմուանըն ի. ճատը ըմըն :

ՊԻՐ ՍԱՀԻՀ ԳԱԹՕԼԻՑԻՆ
ՄԻԻԹԱԼԱՍՍԸ

227 թիւ Զոհրաթէն Գրէի

Վէ էյէր էյլէ պիր հուգուգ տախի վար ըսա, նանըլ գաթուլիք տիւշմանը թէս. միյէսի իլէ թէհվիլ իթմէյիմ օ քիշիլի քի մէզըրիւր հուգուգուն փարէլէրի վէ գըրըն. թըլարը անթիգա մագամընտա պիր գա. թուլիք էլտէն թօփլանըլտըղը իչին նամքէօ. լանէ խըրսլանըր, թահգիլ իտէր, միւնա. զաա վէ տալատան ֆարիլ կէլմէլ, թա սօյուպ սօյուլունճայատաք :

Պահալմըղը պիլթիւրմէտէն պիր սիւա. լիմ տահա վար. Տէվլէթը ալիյէ քաթու. լիքլէրի այրը պիր միլլէթ թանըաղը վա. գըթ, Երմէնի միլլէթինէ պիր քէտէր եա. խօտ գաղէպ օլտուն տէյիմի, եօգսա Հը. ռոմանըն սայէսինտէ, Հոմայա հիւրմէ. թէն, Հոմայա էմնիյէթէն իթլաքը ալիյէ. սինի իհսան պուլուրտու : Եօգ, էկէր պիր միլլէթ պիր մուհապպէթ տէյէճէք օլուր. սան, ծնա ճէվապըմ շու տուր քի, պէն միլլէթիմի պին պէշ եիւղ էլլի սէնէտէն պէրու վէ խուսուսա պիր գալ եիւղ սէնէ. տէն պէրու Դարգտան Ղարպա տօղրու հա. ըէքէթ իթմէքտէ կէօրմիւլիւմ. էգճիւմէ իլէրլէմէքտէ ըագգասըն հարաքէթի մի. սիլիւ կէրի տէօնմէք տէ միւշահէտէ օ. լունուրսա, մէրսում կէրիլէմէնին մէտտահ թարաֆիլի օլամամ, չիւն հայլը զէման. տէն պէրու ֆիքրիմ վէ տուլիւմ զամի. ըիմէ պիլիթթիֆագ Էյմիւթին, Աղթա. մար վէ Սիս սահրալարընը թէճաուղ իթ. միշ տիր :

Միլլէթտալ վէ մէզհէպտալ պիրառէր, չիմտի եիւքսէք սէտալըլա պաղըրաճագ. սըն քի պէն տէ սէնին կիպի քաթուլիյիմ, պէն տէ տէյէճէյիմ քի պէնտէն ալա օլա. պիլիւրսին, անճագ իմզալատըղըն արզու. հալ վէ չիքեպէթնամէլէրէ ազըլմ էրմէ. յօր վէ զամիրիմ հիշ պիր եէրէ սըղտը. ըամայօր : Օ պիր նէֆա, խըրս, էօճ, զա. ըէզ հասըլաթըլտը տէրսէն, ծնա գանար. ըմ վէ տէյէճէյիմ գալմաղ. եօգ էյէր ֆիք. ըին վէ զամիրին սէտալըլտը տէյիպ էօ. յիւնիւպ թէքէպպիւր իտէրսէն, տէյէճէ.

յիմ փէք չօդ տուր : Եվ վէլա Թէ վրատ ,
Խնճիլ , (վէ էյէր իսթէրսէն Թաւրուս ,
Գուրան , Զէնտաւէսթա , Վէտա) վէ ճէմի
բարոյագէտ վէ իրաւագէտ , սէնին դաթ-
լինին ֆէթվասընը վէրիւրէր . հագսըզ տա-
վա ճէղասըզ օլմաղ , հէր իֆթիրանըն պիր
աթէշի վար , ֆէնալըգ էքէն էյլիք պիշէ-
մէզ , աթէշէ վէրէն աթէշէ ուղրար , ֆա-
սիտ պիր ֆիքիր զահիրտէ յիւրիւր , զա-
միրսիզ կիրէն էօմիւրսիւզ չըգար , քէմլիք
վէ սիրլիք պիրլիքտէ օլմաղ , հագսըզ
պիր զամմաղ գաղէպսիզ գալմաղ , իս-
պաթսըզ ճիւնհա իլամ գալտըրմաղ . . .
Պունլարըն քէաֆֆէսի կէօղիւմիւն էօ-
նիւնտէ տիր , տէր շէգվաճը պիրատէր :
Ֆիքրիմ օտոդու , զամիրիմ րահաթ օլտու-
ղու էսնատէ պէն տէ շէհիտ օլամամ մը ,
լաքին խայըր , պիր քիշինին էօլմէսի միւ-
լէթին գայպ օլմասընտան թէրճիհ տիր
քէլամընա պինտէն , միլլէթիմին էյլիյի
իչիւն , միլլէթին պաշընը Կիշէօֆէ թէս-
լիմ էտէմէմ մի . օնուն գանընըն սէրփին-
թիսի ճիւնհալմըզը իւղէրիմիզտէն էնտի-
րէմէզ մի . . .

Հէյ ճահիլ գարտաշ , էյէր փէյլամ-
պէրլիյին Կօղուսա , թէվարիսէ տէ աշնա
տէյիլին , օն ալթընճը Լուինին տախի
պաշը վիճուտինտէն այրըլտը , վէ պու-
տախի Ֆրանսըզ միլլէթին սէլամէթի ի-
չիւն իտի , ֆազաթ օլ սէլամէթին Կէրինէ
իսթիլալը աղիմէնին էօրֆիւիւ վէ հիյ-
պէթի վուղուաթլէրինի իշիթտիքտէն սօն-
րա , պիր պաշ իչիւն նէ գատար վիւճուտ
գուրպան կիթտիյինի անլատըգտան սօն-
րա , վէ պատէհու պէօյլէ գանաթտըզըն
պաշլարըն սէօյիւնմիւշ տուտաղլարընտան
Իւղէրինէ սէրփիլէն տուալէր պիլէ , սէնին
իչիւն էպէտի նալէթլէրէ թէպտիլ օլաճա-
ղընը ֆէհմ էթտիքտէն սօնրա , սալթ
կէօղլէրինին վէ էլլէրինին թէճրիւպէսինէ
գանմաղ իտտասընտա պուլունաճաղ օլուր-
տան , սէնին Կէլքէնլէրինի տօլտուրան ,
ֆիքրին վէ զամիրին ինճէ վէ հաղիմ նէ-
սիմլէրի տէյիլ իլլա տույկուլարընըն շէ-
տիտ ըիւղկեարլարը սէֆինէնի օյունճաղ
էթմիշ տէյէճէյիմ :

Պու խուսուստա Եզոփուսուն Կախօտ
Լաթօնթէնին պիր թէմսիլի աղ լաղըրտը-
յըլա չօգ շէյ աննատապիլի : Քաթլ օլու-
նաճաղ պիր գուղույա հիշ պիր իսպաթլը
գապահաթ պուլունամաղսա , մէրգուճուն
գարտաշընըն , Կախօտ պապասընըն , Կա-
խօտ աղասընըն գապահաթլը սայըլմասը
քէնտինէ հիւքմ էտէր . քէզալիք միւլէր-
լիլէր Ֆրանսա փատիշահընըն գաթլինէ
հիւքմ էտէճէք գատար պիր գապահաթ
կէօրէմէյիպ , աթալարընըն կիւնահընըն էօ-
տէտի տէյէրէք , աննատըլար քի սուսամըշ
քիշիլէր շաշըմըշ ճանաղլար կիպի Եօլ-
ճույատա խըրսըզըտա պիր օրմանտա փա-
րալարլար : Աճապա էլլիի տէ ճէնքճիի տէ
պիր գուրչունա թուլթան ասիլլէրին հիւքմիւ
տահա կէճմէտիմի : Խայըր , խայըր , պահ-
սըմըզտան Երըաղլանմամաղ իչիւն , պիրա-
տէր տօթուլմ , կէթիլտիլիմ թէշպիլլէր
Կէնին հագգընա . սէնի կիւճէնտիլմէք ի-

չիւն տէյիլ . չիւնքի պէն սէնի զամիրսիզ
պէլլէմէմիշիմ , ֆազաթ ֆիքրին վէ տույ-
կուլարըն գուսուրլու օլտուղունտան Կան-
լըշ Կախօտ չիւփհէլի զամիրտէ պուլու-
նապիլի օլտուղունու ինքիսը էտէմէզլին :
Հաթլա զամիրին քաթօլիք զամիրի օլ-
տուղու ճիւնթիլէ , էն ինճէ զամիրլէրահէն
օլմալը սըր , զիրա քաթօլիք մէզհէպին-
տէն զիտտէ հիշ պիր մէզհէպ զամիրի օ-
ղատար ինճէտէմէմիշ տիր . վէ Եզ-հու-
ղէթիլին սալթ քաթօլիք բառղիրլէրինտէ
պուլուրուղ : Նաալը քի ինճէ պիր թէլին
տույկուլու վէ Կիւքաէք սէսլի օլտուղու
թապիաթ նիւմայիլլէրինտէ կէօրմէքտէ ի-
սէք , քէզալիք քաթօլիք զամիրինտէն , գա-
պա , գալըն , պայաղը սէտալար մէմուլ է-
տէմէյիլ :

Քիւլիւքաէն պէօյիւյէ չիքեպէթ , ար-
ղուհալ , միւրաճաթ օլմաղ մը տէրսին :
Եվ վէլա պիր տալմաճը էտէճէյի չիքեպէթ-
լէրին աղըրլըզընը վէ էհէմմիլլէթինի ան-
նամաղ իչիւն շէրաթա չըգմատան գա-
նունամէլէրտէն Կախօտ ֆէթվալարտան
սիվալ էտիպ վուղուֆ օլուր , վէ էթտիլի
շէգվալըն էտէճէյի մաթլուպաթլէ րուպար
իտիւպ , քէնտի ֆիղրինին վէ զամիրինին
աճքեամընա չըգարմատան տըշարքի մահ-
քէմէլէրէ միւրաճաթ էթմէզ : Հաղիմ
տախի արղուհալին իմզալընա պազմաղ ,
իլլա ճիւնհալըն աղըրլըզընա վէ իսպաթ-
լարըն գուլվէթինէ : Պիր րուհանի մէս-
նէթտարըն աղլինէ Կախօտ թէպտիլա-
թընա Կախօտ թէէտիպ օլմասընա կէլինճէ
աղըր վէ աշէքեար պիր ճիւնհալըն (Կանի
Հերեթիկուսութիւն , Հերեթաճողութիւն ,
Ուրաղղութիւն , Սիմնականութիւն , Հայ-
հոյութիւն , Սըրապղճութիւն , Մարգաս-
պանութիւն , Ստերգմութիւն , Գողու-
թիւն , վէ սայըր ախլաղա գարշը ճիւնհա-
լար) իսպաթ օլունմասը իզթիզա օլտու-
ղունտան , հաճկը աղըլ վէ հաճկը զա-
միր սիր քի պունլարտան հիշ պիրինի
պուլմայարաղ , գայթակղութիւն վէրմիշ
տիր տէմէյիլէ տալպա գաղըզըր :

Գայթակղութիւն տէտիքլէրինի վէ-
րէն գատար տա ալան գապահաթլը օլա-
պիլի , սանիէն ճիւնհալըն թէպէյիւն է-
տէմէյէրէք գայթակղութիւնու մէյտանա
սիւրէրսէն , տէմէք օլուր քի գայթակղու-
թիւն տէտիլին տախի վէրիլմիշ տէյիլ իլ-
լա սատէ ալընմըշ պիր գայթակղութիւն
տուր , Զանն էթմէ քի պէն պիր Բաթրի-
լին փաստաբանը մագամընտա տալանա
միւտախէլէ էտիպ , սէնին տիւշտիլիւնիւ
կէօրիւպ , պողաղընա պասմաղ միւրատըն-
տայըմ , ֆազաթ Զիւլ-հու-հու տէտիլիմ
վաղթ , տիւնեանըն ֆէնալըզլարընը վէ
քէտէրլէրինի կէօթէրիպ , միւշարիլլէյհէ
համլ էթտիլինտէ , Կախօտ տիւնեայա ,
միլլէթինէ օլմայան էյլիքլէրի քէնտինէ
գապահաթ սայտըղըն հալտէ , պէն տէ իշ-
թէ սէնին ալօգաթլըզընըն սըրը վէ գուլ-
վէթի պունտա տըր տէյէճէյիմէ չիւփհէն
օլմասըն :

(Տիւլէ)

Թ Է Լ Է Կ Ի Ա Ֆ Ի Յ Է

Մատրիտ 21 մայիս .
Նաւարտա Կէնիտէն պիր Գարլիսթ
կիւրուհու մէյտանա չըգտըր :

Պէրլին 22 քէզա .
Բուժ էլի տէմիր Կօլլար իչուն թէ-
ճէմիւ օլունան մէճլիտէ յունիս այըն
գուրօնլարը թէտիյէ օլունմասընը գարար
վէրիլտի :

Փարիս 22 քէզա .
Ֆրանսա միլլէթ մէճլիսի թարաֆըն-
տան թայիին օլունան գօմիսիօն Սթրաղ-
պուրկ գալէսինին թէսլիմինտէն նաշի ճէ-
նէրալ Իւլլիհի շէտիտէն թագալիս էյլէ-
միշ տիր :

Վ իէննա 23 մայիս
Խմբերաթորուն վալիտէսի Արչիաիւ-
շէս Սօֆիանըն խաթալըզը պու կէճէ քէս-
պը շիտտէթ էյլէտի :

Պէրլին քէզա
Մէմլէքէթէյիտէ Կահուտիլէր ալէյ-
հինտէ իճրա օլունան թագեթիզաթըն մէ-
նինի հալի Բայթալ մէճլիսինտէ պիր
թէքլիֆ վաղը օլտու :

Մատրիտ քէզա .
Մէտարիֆաթը խաֆիէնին տէֆթէրի-
նի մէյտանա չըգարըլտըզը իչուն Վիւքէ-
լա իսթիֆասընը վէրտի :

Ս Ա Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

1872 ՄԱՅԻՍ 12

Լիրայի Օսմ . 100 շըշ հիսապիլէ	
Ինկիլիզ լիրա	109 4
Ֆրանսըզ «	86 50
Բօլ «	89 10
Քրիմից «	31 13
Մէհալիյէ «	112 —
Պէշլիք «	103 —
Մէթալիք «	108 13

ԳԱՆԱԹԱ ԲԻԱՅԱՍԸ

Մայիս 11 աղլամ գափանտը	38—20
« 12 սապահ ալըլտը	38—13
« « աղլամ գափանտը	38—17
« 13 սապահ ալըլտը	38—23

1863 խթիգրաղը	363
1863 «	330
1869 «	510
Սօսիլթէ ժէնէյալ	12 19
Գրէտի « գուր . քէսիք	13 20
Աւստրօ-թիւրք	10 50
Շըմէնաթէր	171
Թրամվէյ	12 85

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ	
ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ	
ՂԱԼԱԹԱ	
Ն. 10 ԷՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱՂԸ	
ԽԱՆԸ ՔԷՊԻՐ	